

SPRAWOZDANIE

Komisji ds. Budżetu i Działalności Gospodarczej w sprawie analizy funkcjonowania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Wąchock.

Komisja ds. Budżetu i Działalności Gospodarczej analizowała funkcjonowanie jednostek OSP w Gminie Wąchock na trzech posiedzeniach.

W dniu 31 lipca br. Komisja zapoznała się ze stanem wyposażenia jednostek OSP oraz wysłuchała sprawozdania Prezesa OSP Pana Mirosława Sety, który przedstawił propozycje potrzeb dotyczących wyposażenia OSP, uwzględniając kalkulacje wydatków przeznaczonych na ten cel. Oświadczył, że założenie obejmuje 62 druhów, którzy będą uczestniczyli w akcjach OSP. Poinformował, że w ciągu roku do interwencji wyjeżdża 35 strażaków. Podkreślił, że bardzo istotną sprawą dla OSP jest zapewnienie badań lekarskich oraz ubezpieczenia strażakom. Oświadczył, że 40 tys.zł. jest wydatkiem niezbędnym na bieżące wydatki, czyli wymianę drobnego wyposażenia. Prezes OSP w swym wystąpieniu poruszył również temat umundurowania strażaków. Zwrócił uwagę, że podczas powodzi część strażaków korzysta z własnej odzieży, natomiast mundury strażackie używane przy likwidacji skutków powodzi w 50% nadają się do wymiany. Drużyny młodzieżowe w ogóle nie mają mundurów. Większość mundurów będących w posiadaniu druhów są to mundury kolejowe lub wojskowe a więc nie powinny być używane przez strażaków. Stwierdził, że OSP nie ma odpowiedniego umundurowania do przeprowadzania akcji bojowych i ćwiczeń. Druhowie potrzebują również mundurów galowych, a drużyny młodzieżowe mundurów dla własnych potrzeb. Wyjaśnił, że propozycja kalkulacji wydatków przedstawia potrzeby dotyczące odpowiedniego wyposażenia OSP, którym jest sprzęt atestowany spełniający należyte wymogi. Stwierdził, że Rada Miejska powinna wypracować zasady finansowania potrzeb Straży Pożarnej.

Komisja zapoznała się z arkuszami spisowymi z przeprowadzonej inwentaryzacji w jednostkach OSP na terenie Gminy Wąchock. Stwierdzono rozbieżności pomiędzy stanem umundurowania przedstawionym przez Prezesa OSP a stanem wynikającym z przedstawionej inwentaryzacji dotyczącej ubrań specjalnych i mundurów. Stwierdzono również, że znacząca część pozycji spisu z natury nie posiada przypisanej wartości. Wyjaśnienia, że w inwentaryzacjach został ujęty cały sprzęt, który posiadają jednostki OSP oraz, że część tego sprzętu nie została wyceniona, ponieważ otrzymano go w 1999r. od Komendy Powiatowej PSP (jest to sprzęt stary, który nie spełnia odpowiednich wymogów i nie posiada atestu) nie są do przyjęcia przez Komisję, gdyż zgodnie z zasadami gospodarowania mieniem podczas przeprowadzania inwentaryzacji każdy składnik materialny wyposażenia powinien mieć ustaloną wartość początkową oraz musi być

zaewidencjonowany. Składniki zbędne powinny być zdjęte z ewidencji i zlikwidowane na podstawie protokołu Komisji Likwidacyjnej. W sprawie ubrań specjalnych Komisja stwierdziła, że OSP korzysta ze starych ubrań specjalnych, które od 2004r. w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej nie spełniają kryteriów norm unijnych dotyczących ubrań specjalnych Ochotniczej Straży Pożarnej. Stwierdzono, że jednostki OSP obecnie dysponują 4 atestowanymi ubraniami specjalnymi. Komisja przeanalizowała również materiały dotyczący sprawozdania finansowego OSP Wąchock. Stwierdzono, że Rada Miejska przeznaczyła na potrzeby OSP w 2007r. 63 000zł. W pierwszym półroczu Wydatkowano kwotę 19 445,21 zł co stanowi 30,78 % ogółu wydatków przeznaczonych na 2007 r.

Komisja dokonała również analizy zasad finansowania OSP w świetle obowiązujących przepisów prawnych min. ustawy o finansach publicznych i innych przepisów szczegółowych. Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2002. nr 147. poz. 1229 z późn. zmianami) art. 29. Koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z:

- 1) budżetu państwa,
- 2) budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- 3) dochodów instytucji ubezpieczeniowych, ubezpieczających osoby prawne i fizyczne,
- 4) środków własnych podmiotów, o których mowa w art. 17, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁽²⁹⁾ na utworzenie jednostki ochrony przeciwpożarowej.

W wyniku analizy przepisów ustawy o finansach publicznych, ustawy o ochronie przeciwpożarowej i ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem Regionalnej Izby Obrachunkowej należy stwierdzić, że wydatki określone w ustawie o ochronie przeciwpożarowej, do których należy zapewnienie gotowości bojowej, wyposażenie i utrzymanie jednostek OSP powinny być wydatkami bieżącymi określonymi w budżecie gminy. Jeżeli jednostki OSP realizowałyby inne zadania własne gminy z środków finansowych zaplanowanych w budżecie gminy na udzielenie dotacji to jednostki OSP mogą brać udział w konkursie ofert na realizację zadania zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariatu. Nie jest możliwe przekazywanie dotacji na zapewnienie gotowości bojowej jednostkom OSP, ponieważ takiej formy dokonywania wydatków nie określają ustawy o ochronie przeciwpożarowej, jak również o finansach publicznych.

Ponadto zgodnie z art. 28. powołanej wyżej ustawy:

1. Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, otrzymuje ekwiwalent pieniężny.
2. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacany z budżetu gminy do wysokości 1/175 przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego, przed dniem naliczenia ekwiwalentu, przez Prezesa

Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym.

3. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie przysługuje członkowi ochotniczej straży pożarnej za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie.
4. Członkowie ochotniczych straży pożarnych, za czas nieobecności w pracy z przyczyn określonych w ust. 1, zachowują przewidziane w odrębnych przepisach uprawnienie do innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą.
5. W przypadku zbiegu świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 4, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy korzystniejsze.
6. Członek ochotniczej straży pożarnej biorący bezpośredni udział w działaniach ratowniczych ma prawo do okresowych bezpłatnych badań lekarskich.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 6.

Zgodnie z tym artykułem ekwiwalent nie przysługuje członkom ochotniczej straży pożarnej za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie. Należy uznać, że warunkiem do otrzymania ekwiwalentu jest utrata wynagrodzenia należytego z tytułu umowy o pracę lub innych aktów, na podstawie których powstaje stosunek pracy, z powodu udziału w akcji ratowniczej lub szkoleniu pożarniczym. Ekwiwalent pieniężny nie przysługuje osobom, które brały udział w akcji bądź szkoleniu po godzinach pracy. Nie przysługuje on także osobom, które nie są stroną stosunku pracy, a więc bezrobotnym, rolnikom, emerytom, rencistom, uczniom oraz studentom.

W dniu 10.08.2007r Komisja ds. Budżetu i Działalności Gospodarczej spotkała się na terenie OSP Parszów gdzie dokonano oględzin siedziby i zapoznano się z warunkami lokalowymi, wyposażeniem i stanem sprzętu oraz potrzebami jednostki. Potrzeby jednostki przedstawił Prezes OSP Parszów Pan Jerzy Nowak, poinformował, że ważną potrzebą jest zakup umundurowania, oraz wyposażenia głównie w buty gumowe z uchwytyami, które posiadają atest. Zaproponował, żeby dojazd do remizy został wyłożony kostką chodnikową z odzysku. Zwrócił się z prośbą o dwie wywrotki żuźla niezbędnego, w celu wyrównania terenu dojazdu do remizy. W swym wystąpieniu wnosił o przeprowadzenie szkolenia na stanowisko kierowcy prowadzącego pojazd uprzywilejowany. Wyjaśnił, że jest jedyną osobą w jednostce posiadającą takie świadectwo kwalifikacji i zaproponował, żeby zatrudnić zastępcę kierowcy. Po zapoznaniu się z warunkami lokalowymi i wyposażeniem remizy strażackiej w Parszowie, członkowie Komisji, stwierdzili, że

największym mankamentem dotyczącym warunków lokalowych jest brak dojazdu oraz brak wyznaczonych granic działki dojazdowej do budynku remizy. Stwierdzono także, że istotną sprawą dla jednostki jest naprawa uszkodzonej syreny alarmowej.

W dniu 22.08.2007r Komisja ds. Budżetu i Działalności Gospodarczej odbyła wspólne spotkanie z Komisją Obywatelską oraz Komendantem Gminnym Panem Edwardem Lipcem. W posiedzeniu uczestniczyli również Burmistrz Pan Jarosław Samela, Przewodniczący Rady Miejskiej Pan Sebastian Staniszewski oraz zastępca Przewodniczącego RM Pan Zdzisław Przygoda. Na posiedzeniu przedstawione zostały dotychczasowe ustalenia dotyczące funkcjonowania OSP w Gminie Wąchock. Podczas dyskusji, która wywiązała się na bazie otrzymanych informacji Komisje wspólnie stwierdziły, że :

1. należy wprowadzić generalny porządek w jednostkach OSP.
2. komisja inwentaryzacyjna powinna nadać wartość poszczególnym pozycją zawartych w spisach z natury sporządzonych przez jednostki OSP.
3. najlepszym rozwiązaniem będzie skoncentrowanie się na utworzeniu dwóch głównych jednostek w Wąchocku i w Wielkiej Wsi, natomiast jednostki OSP w Parszowie i Marcinkowie w stosunku do nich, powinny stanowić jednostki pomocnicze.
4. zaproponowano, aby utworzyć jeden zarząd dla wszystkich jednostek w celu racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi oraz podzielić i ukierunkować poszczególne jednostki.
5. należy przeanalizować docelową lokalizację budynków dla nowej remizy w Wąchocku i Wielkiej Wsi.

Wnioski:

Na podstawie powyższych ustaleń **Komisja ds. Budżetu i Działalności Gospodarczej** w celu uporządkowania działalności OSP na terenie Gminy oraz racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi przeznaczonymi na ten cel przedstawia pod rozagę Rady Miejskiej następujący wniosek końcowy :

Konieczne jest zatrudnienie Gminnego Komendanta ochrony przeciwpożarowej, który będzie koordynował wszystkimi działaniami OSP oraz prowadził racjonalną politykę finansową w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Uzasadnienie :

W myśl ustawy z 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. Nr 147 z 2002 poz. 1229) komendant gminny ochrony przeciwpożarowej jest pracownikiem samorządowym, a art. 14 ust. 5 ustawy brzmi dosłownie tak: ... "*Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) koordynuje*

funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę. Zadanie to wykonywane jest przy pomocy komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, jeżeli komendant taki został zatrudniony przez gminę"... oraz zgodnie z treścią art. 32 ust. 3a ustawy o ochronie przeciwpożarowej: ... "Gmina może zatrudnić komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej"... Czynność ta nie wymaga rekomendacji jednostek Związku OSP RP ani jednostek PSP. Jednak kandydat na komendanta gminnego musi spełniać warunki kwalifikacyjne przewidziane do tego stanowiska, posiadać wykształcenie wyższe i 4-letni staż pracy (Rozporządzenie Rady Ministrów z 26. 07. 2000 r. (Dz. U. Nr 61 poz. 707) w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych. Zatrudniony w ten sposób komendant gminny staje się członkiem zarządu gminnego (równorzędnego) Związku OSP - § 59 ust. 3 Statutu ZOSP RP.

Podstawowym zakresem działania gminy w myśl ustawy z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym - (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami) są wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, mające na celu zaspokojenie potrzeb zbiorowych gminnej wspólnoty samorządowej. Wśród tych zadań znajdują się sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, zaopatrzenia wodnego (w tym do celów gaśniczych), utrzymania czystości i porządku, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Gminie przysługuje prawo stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze gminy. Rada gminy może wydawać również przepisy porządkowe, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego. Część zadań związanych z bezpieczeństwem gmina nie jest w stanie wykonać sama ze względu m.in. na wysokie koszty ich realizacji, dlatego realizuje je powiat. Zakres zadań gminy oraz potrzebna do ich wykonania wiedza fachowa wskazują na to, by były one realizowane przy pomocy komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej. Do nich zaliczyć należy m. in.:

- realizację ustalonych przez wojewodę zadań krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy,
- współpracę z komendantem powiatowym (miejskim) PSP w zakresie realizacji zadań KSRG,
- inicjowanie prac i działań zarządu gminy w zakresie zaopatrzenia obszaru gminy w wodę do celów gaśniczych,
- realizację zadań w zakresie zapewnienia ochrony przeciwpożarowej i innych miejscowych zagrożeń terenu, gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej,
- przeprowadzanie w imieniu gminy przeglądów z zakresu ochrony przeciwpożarowej,

- udział w projektowaniu budżetu gminy, w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej (w tym również funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych),
- udział w inspekcji gotowości do działań operacyjnych przeprowadzanych przez organy inspekcyjne PSP, jednostek OSP włączonych do KSRG na obszarze gminy,
- przeprowadzanie inspekcji gotowości do statutowych działań ratowniczych pozostałych ochotniczych straży pożarnych,
- bieżącą współpracę ze starostwem oraz komendantem powiatowym (miejskim) PSP w zakresie ochrony przeciwpowodziowej oraz zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi lub środowiska na obszarze gminy,
- współudział w opracowywaniu planów ratowniczych powiatu w części dotyczącej obszaru gminy,
- współpracę z komendantem powiatowym (miejskim) PSP w zakresie szkolenia członków ochotniczych straży pożarnych,
- organizowanie i prowadzenie działań ratowniczych jednostek OSP na obszarze gminy oraz udział w organizowaniu takich ćwiczeń na obszarze powiatu,
- współudział w organizowaniu powiatowych zawodów sportowo-pożarniczych,
- udzielanie pomocy jednostkom OSP funkcjonującym na obszarze gminy,
- prowadzenie na obszarze gminy działalności z zakresu popularyzacji zasad ochrony przeciwpożarowej.

W nawiązaniu do powyższego zakresu obowiązków i uregulowań prawnych Komisja uważa wniosek za uzasadniony.

Przewodniczący Komisji

Leszek Smigas